

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tost/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 9518100247
Dátum vydania rozhodnutia: 23. januára 2019
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9518100247.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obžalovaného V. C. a spol. pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 23. januára 2019 v Bratislave, o sťažnosti obžalovaného V. C. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 21. decembra 2018, sp. zn. BB-4T/36/2018, rozhodol

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obžalovaného V. C. sa z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) uznesením z 21. decembra 2018, sp. zn. BB-4T/36/2018, rozhodol tak, že výrokom I. podľa § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por., § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného V. C. o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. decembra 2018 zamietol, výrokom II. podľa § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por., § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Tr. por. per analogiam, s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) väzbu obžalovaného dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil a výrokom III. podľa § 72 ods. 1 písm. b) Tr. por., § 81 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. por. per analogiam, s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 Dohovoru ponuku obžalovaného V. C. na nahradenie väzby peňažnou zárukou odmietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený V. C. 31. decembra 2018 sťažnosť.

Namietal, že jeho väzba je svojvoľná a nedôvodná o čom svedčí skutočnosť, že prokurátor predkladal identické stanovisko k jeho žiadostiam o prepustenie z väzby (viď stanoviská z 3. apríla 2018, 6. júna 2018, 22. augusta 2018 a 15. októbra 2018). Aj rozhodnutia špecializovaného (viď rozhodnutia zo 17. apríla 2018, 15. júna 2018, 31. augusta 2018, 25. októbra 2018), resp. najvyššieho súdu (z 29. apríla 2018, 12. júla 2018, 26. septembra 2018 a 14. novembra 2018) boli zakaždým rovnaké. Pripomenul, že obvinený má právo v krátkych časových intervaloch opakovať konanie o preskúmanie zákonnosti

väzby (IV. ÚS 147/2011), pričom podľa ESLP stereotypné formulácie v odôvodneniach vnútroštátnych orgánov naznačujú, že tieto sa nedostatočne zaoberali konkrétnymi okolnosťami prípadu. Podozrenia zo závažných zločinov môžu odôvodňovať vzatie obvineného do väzby, avšak plynutím času sa pôvodné okolnosti stávajú čoraz menej významné a vnútroštátne sudy by sa mali oprieť o ďalšie relevantné okolnosti. Od posledného predĺženia väzby z 12. apríla 2018 žiadne ďalšie relevantné okolnosti v jeho prípade nepribudli. Ani z nájdenej SD-karty nevyplýva, že by mal niekoho ovplyvňovať, podplácať alebo vyhrážať sa. Podľa rozhodnutia ESLP vo veci Darvas proti Maďarsku z 11. januára 2011, č. 19547, dôvody kolúznej väzby strácajú na relevancii, ak už boli uskutočnené potrebné úkony a bola podaná obžaloba.

Sťažnosť obžalovaného V. C. bola spolu s kompletným spisovým materiálom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) riadne predložené 16. januára 2019. Následne najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že táto nie je dôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 29. októbra 2018 podľa § 234 ods. 1 Tr. por. obžalobu na obvineného V. C. za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. (skutok 1/), obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c), d), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. b), c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b), j) Tr. zák. a § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 2/), za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 140 písm. b) Tr. zák. a § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 3/), za obzvlášť závažný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), ods. 4 písm. a) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 4/), za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 5/), za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 7/), za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 8/), za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 9/), za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), e), ods. 3 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 139 písm. i) Tr. zák., § 140 písm. b), c) Tr. zák., § 141 písm. a) Tr. zák., za zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 10/) a napokon za zločin falšovania a pozmeňovania

verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku, úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 6 Tr. zák. v spojení s § 141 písm. a) Tr. zák. (skutok 11/) na tam uvedenom skutkovom základe (zv. 40, č. l. 14324).

Uznesením špecializovaného súdu z 9. marca 2017, sp. zn. 2 Tp 12/2017, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 10. apríla 2017, sp. zn. 4 Tost 11/2017, bol obžalovaný V. C. výrokom I. podľa § 72 ods. 2 Tr. por. v spojení s § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. vzatý do väzby s tým, že táto mu začala plynúť 6. marca 2017 o 08:40 hod., výrokom IV. podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por., § 80 ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 Dohovoru väzba obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka nebola nahradená.

Uzneseniami špecializovaného súdu (zo 14. septembra 2017, 12. apríla 2018, 15. júna 2018, 31. augusta 2018, 25. októbra 2018 a 13. novembra 2018) a najvyššieho súdu (z 26. septembra 2017, 23. apríla 2018, 12. júla 2018, 26. septembra 2018, 14. novembra 2018 a 29. novembra 2018) boli pri nezmenených dôvodoch väzby opakovane zamietnuté žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por. (a príp. jej nahradenie podľa § 80 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bola opakovane predĺžená lehota väzby podľa § 76 ods. 3 Tr. por., resp. bol obžalovaný ponechaný vo väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por., § 79 ods. 2 Tr. por. a § 238 ods. 3 Tr. por.

Dňa 14. decembra 2018 podal obžalovaný V. C. žiadosť o prepustenie z väzby, resp. jej nahradenie peňažnou zárukou (zv. 41, č. l. 14683), o ktorej rozhodol špecializovaný súd napadnutým uznesením (zv. 42, č. l. 14701).

Ako z vyššieho uvedeného plynie, o poslednej žiadosti V. C. o prepustenie z väzby na slobodu bolo rozhodnuté 29. novembra 2018, ďalšiu žiadosť (ktorá je predmetom tohto konania) si podal 14. decembra 2018, teda pred uplynutím lehoty 30 dní od posledného zamietavého rozhodnutia. Za iné dôvody podľa § 79 ods. 3 Tr. por. považoval sťažnostný súd jeho ponuku peňažnej záruky.

Vo vzťahu k materiálnym dôvodom pre prepustenie z väzby je v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por. v spojení s uplatnenými väzobnými dôvodmi podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por., potrebné skúmať, či u obžalovaného:

- i) je naďalej trestné stíhanie vedené dôvodne a či sa podozrenia voči nemu ďalším vykonaným dokazovaním skôr prehĺbujú ako oslabujú;
- ii) hrozí, že ujde a) alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

K dôvodnosti trestného stíhania najvyšší súd konštatuje, že o ňom nie sú pochybnosti, pričom 29. októbra 2018 bola na obžalovaného V. C. podaná obžaloba z rozsiahlej (išlo o 10 skutkov, z ktorých viaceré boli spáchané niekoľkými čiastkovými útokmi) a mimoriadne závažnej trestnej činnosti (vrátane úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d), e), ods. 3 písm. b) Tr. zák.). Od posledného rozhodovania o väzbe podľa § 72 ods. 1 Tr. por. pritom najvyšší súd nezistil, že by sa podozrenia voči nemu akokoľvek rozptýlili. Naopak, na hlavnom pojednávaní 8. januára 2019 súd schválil dohodu o vine a treste medzi prokurátorom a spoluobvineným Vlastimilom Novotným a 10. januára 2019 prokurátor predniesol obžalobu.

Pokiaľ ide o uplatnené väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. najvyšší súd nepovažuje za účelné ich znova opakovať. Tak v napadnutom uznesení, ako aj vo všetkých skôr vydaných (a vyššie vymenovaných) rozhodnutiach ich súdy podrobne rozviedli a na ich aktuálnosti sa nič nezmenilo. K výhrade obžalovaného, podľa ktorého súdy pristupujú k jeho žiadostiam len formálne, keďže odôvodnenia rozhodnutí sú takmer identické, sťažnostný súd opätovne uvádza, že táto okolnosť je daná frekvenciou ním podaných žiadostí podľa § 79 ods. 3 Tr. por., ktorá

neumožňuje, aby konajúci súd v tak krátkej dobe od posledného rozhodovania mohol dospieť k zásadne iným ako už skôr formulovaným záverom. Napokon, aj tento prípad je z pohľadu postupu obžalovaného symptomatický, keďže novú žiadosť o prepustenie z väzby nijako bližšie neodôvodnil a podal ju ihneď na ďalší deň po doručení uznesenia k tej predchádzajúcej. K výhrade, podľa ktorej u neho medzičasom pominula obava z kolúzneho konania, najvyšší súd upozorňuje, že súdy môžu pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané (§ 278 ods. 2 Tr. por.). Len zo samotnej skutočnosti, že vo veci už bola podaná obžaloba, preto nemožno automaticky vyvodiť, že by sa obava z pôsobenia obžalovaného na svedkov medzičasom rozplynula (R 56/2007). Uvedené platí o to viac, že v prípade obžalovaného súdy dlhodobo poukazujú na konkrétne skutočnosti, ktoré takéto ich postup odôvodňujú.

S ohľadom na tieto skutočnosti, berúc tiež do úvahy údajné postavenie obžalovaného V. C. v hierarchii zločineckej skupiny (spolu s bratom V. mal stáť na jej čele), poukazujúc aj na § 80 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého v prípade obzvlášť závažných zločinov možno nahradiť väzbu len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu, súd väzbu ponúkanou peňažnou zárukou, resp. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Na podklade týchto úvah rozhodol najvyšší súd tak, že sťažnosť obžalovaného V. C. podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.